

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Ear' cestiunea Ardealului.

II.

Unul din cei mai distinși oameni de știință ai timpului nostru susține, că om cult nu se poate aștră numai decât acela, care înțelege bine cele patru limbi europene universale, adică cea engleză, cea franceză, cea germană și cea italiană și poate să-și exprime ideile într-una din aceste limbi, căci numai așa poate să înțeleagă produsele literare ale celor patru popoare culte din Europa și să-și comunice ideile cu societatea cultă modernă.

Tot astfel aici în Ardeal nu se poate numi om cult decât acela, care înțelege trei limbi, cea română, cea maghiară și cea germană și scie să-și exprime ideile într-una dintre aceste trei limbi. Acela, care nu înțelege aceste trei limbi, ori-cât de inteligent ar fi și ori-câtă carte ar ști, într-o foarte adese-ori în strimțorare, este neajutorat și rămâne mereu expus la pericolul de a vorbi despre țeara aceasta în lipsă de cunoștință de cauză.

Convingerea aceasta ni se produce totdeauna, când îi vedem pe publicistii maghiari vorbind despre Ardeal și despre Români.

Maghiarii au ambițiunea de a fi aici la noi elementul conducător. Nu vom ține, că nu le șede bine ambițiunea aceasta. E însă evident, că nu pot să fie buni conducători într-o țeară, pe care nu o cunosc, și că Ardealul nu pot să-l cunoască decât aceia, care știu și românește. Sunt însă foarte puțini în clasa cultă maghiară oamenii, care știu și românește. Cei mai mulți judecă numai din auzite despre cele ce se petrec la noi, după informațiunile ce le primesc din zădărnicele maghiare. Informațiunile acestea sunt și ele date de niste oameni, care de cele mai multe-ori vorbesc în lipsă de cunoștință de cauză. Căci chiar și între publicistii maghiari oamenii, care știu românește, sunt mare raritate.

Astfel sîntem siguri, că dl Gustav Beksics, care-și dă atât de multă silință să lămurească pe publicul maghiar asupra situațiunii din Ardeal, nu poate să cunoască din propria sa intuițiune spiritul public al Românilor, care sînt nota caracteristică a Ardealului. Vorbește despre frații noștri de preste Carpați, fără-ca să-i cunoască, vorbește despre noi, Români din Ardeal,

fără-ca să fie dumerit asupra curentelor ce predominesc între noi, — numai așa din auzite.

Tot astfel și guvernamentalul dela „Magyar Polgár” a apucat pe ici pe colo câte ceva, vorbește însă despre partidele din România, ca-și-când România ar fi pe undeva prin Asia-centrală, prin pregiurul Chinei.

El le spune cetitorilor sei maghiari, că un deputat a atentat la viața ministrului Brătianu.

Se poate și asta, dară noi, care ne interesăm de cele-ce se petrec preste Carpați, nu am aflat nimic despre un asemenea atentat.

Tot astfel le spune cetitorilor maghiari, că actuala opozițiune din România sînt niste dinamitarzi uniți cu Ardelenii emigrați în România și cu aspiranții la scaunul domnesc, oameni, care nu vor decât să cucerească Ardealul și să restorne dinastia de Hohenzollern. În această opozițiune sînt însă oameni ca Mihail Călugăricianu, Dimitrie Brătianu, Lașcar Cărgău, G. Vernescu, ba e până la o limită oare-care Titu Maiorescu, Petre Carp și Teodor Rosetti. Toți aceștia s'au unit cu dinamitarzii și cu emigrații din Ardeal, ca să restorne dinastia și să cucerească Ardealul.

Toate acestea se încuibă apoi în capul concetățenilor noștri maghiari, încât nu mai e chip să le spu adevărul, fără-ca să te pui în contradicție cu ceea-ce știu ei.

Această confuziune produsă în capetele presumpțioșilor noștri concetățeni e cea mai de căpetenie dintre cauzele, pentru care nu ne putem înțelege cu dinșii.

Când vezi cele-ce li se spun despre noi, stai cuprins de compătimire. Ar trebui să fim un neam de smintiți, ca să avem tendențele, pe care ei le văd cu toată siguranța în lucrarea noastră.

Căpiva tineri, oameni fără de nici o importanță politică, emit cu ocaziunea constituției reuniunii de „cultură” din Cluj o proclamațiune, căreia la Români nimeni nu îi dă decât importanța unui lucru plin de haz. Maghiarii însă alarmează lumea, și de atunci înainte Ardealul e în pericol și numai dl Brătianu poate să-l scape, fiindcă dl Brătianu i-a expulsat pe autorii proclamațiunii, care nu erau cetățeni români, ci oameni duși de aici din Ardeal în România.

Publicistii maghiari mai sînt acum și destul de naivi, ca să le spună cetitorilor sei, că de dragul Maghiarilor ori de frica d-lui Tisza i-a expulsat dl Brătianu, că dl Brătianu e un fel de gendarm al „ideii de stat ungar”.

Timp de aproape treizeci de ani, de-când prin unirea Țerilor-românești s'a întemeiat statul român, oamenii politici dela București au știut să menagieze pe toți vecinii astfel, că totdeauna a menținut în toate părțile bunele relațiuni. Chiar la războiul din 1877 au luat parte cedând unei forțe majore, încât nici Turcii, contra carora s'au luptat, nu aveau motive de a se simți jigniți, căci nu din propriul lor îndemn, ci duși de un puternic curent istoric au trecut Românii Dunărea. Cu atât mai virtuos au stăruit Românii să mențină bunele relațiuni cu monarhia noastră, de care statul român e legat prin mari interese. Totdeauna însă s'au pus Maghiarii la mijloc cu interesele lor particulare.

Îi venia dar' la socoteală dlui Brătianu să accentueze prin expulșările făcute adevărul recunoscut chiar și de ministrul nostru de externe, că dacă există în România un curent îndreptat contra monarhiei noastre și îndeosebi contra Ungariei, acesta de aici dela noi s'a pornit și tot de aici se și alimentează. Căci este important să se scie și la Viena, și la Berlin, și la Londra, și la Roma, și la Petersburg, că prin actuala stare de lucruri dela noi i-se creează guvernului român multe greutăți, că guvernul României are să se lupte chiar și pentru menținerea ordinii de aici dela noi.

Și nici că se poate în România un guvern, care nu ar fi profitat de această ocaziune, ca să tragă luarea aminte a Europei asupra cauzelor, pentru care silințele Românilor, de a întreține cele mai bune relațiuni cu monarhia noastră, rămân mai mult ori mai puțin zadarnice.

De asta era vorba. Au fost expulsați cei șase Ardeleni, s'a urmat atât în țeară, cât și în străinătate discuțiunea asupra expulșării lor, s'au lămurit lucrurile, și nu ne îndoim, că tot guvernul, care i-a expulsat, tot el le va da și voia de a se întoarce în țeară acum, după-ce știu, cât de rele sînt glumele de felul celei făcute de dinșii.

Un lucru e câștigat: că astăzi se scie pretutindenea, o admite chiar și dl Beksics, că stările de lucruri de aici dela noi nu pot să-și inspire nimenuia încredere.

„Pester Lloyd” ne spune într-o depeșă din Berlin următoarele:

„Norddeutsche-Allgemeine-Zeitung” se pronunță cu o particulară asprime asupra protensiunii delegațiunii ungare în ceea-ce privește limba maghiară ca limbă de propunere în institutele militare. Fiind vorba de o afacere internă a Austro-Ungariei, tonul, în care vorbește organul cancelarului, nu admite decât interpretarea, că cererea Maghiarilor atinge unul dintre punctele învoielii de alianță încheiate între Germania și Austro-Ungaria, deoarece alianța se întemeiază pe actualul caracter al armatei austro-ungare. „Norddeutsche” vorbește despre atitudinea lărmuitoare a șovinismului maghiar față cu afacerea Janski. Acest șovinism ese pretutindenea la iveală.

Cu alte cuvinte, Germania cea puternică voiesce să aibă drept aliată o Austro-Ungarie unită și puternică, căci numai o asemenea Austro-Ungarie poate să-și inspire unui aliat destulă încredere și unui dușman destul respect.

În cazul acesta e vorba de unitatea armatei, pe care Maghiarii vor să o sdruncine, și prin aceasta demoralizează armata chiar acum, în fața unei situațiuni grave.

Și dacă Germania se interesează de spiritul armatei noastre, desigur, că se va fi interesând și de spiritul soldaților noștri.

Ne aducem cu toții aminte, cum, sînt acum câteva luni de zile, unul dintre cele mai de căpetenie organe de publicitate maghiare declara fără de sfială, că Maghiarii nu vor jertfi tineretul lor pentru steagul negru-galben nici pentru ceea-ce el reprezintă.

Ori-care aliat al monarhiei noastre are dar' cuvinte de a-l întreba pe contele Kálnoky: Cum stați acasă la voi? În timp de războiul de câte regimente aveți trebuință, ca să mențineți ordinea publică și să vă asigurați, că dușmanul nu va pute să rescoale populațiunea?

Disponem de întreaga noastră armată, ordinea publică e la noi asigurată pentru toate eventualitățile, patriotismul cetățenilor noștri e mai presus de ori-și-ce bănuială! Acesta e singurul răspuns, pe care un ministru de externe poate să-l dea.

Foița „Tribunei”.

Sgârcitul.

Comedie.

De Molière.

Actul al patrulea.

Scena I.

Cleant, Mărioara, Elisa, Frosina.

(Urmare.)

Cleant. — Să fi încredințată despre recunoștința mea, Frosino, dacă o vei scoate aceasta la capăt. Dar', dragă Mărioară, să începem, te rog, a ne da silință să ne câștigăm pe muma d-tale; zădărnicea căsătoriei atîrnă mai ales de aceasta. Te rog cu tot dinadinsul să faci toate opintirile ce-ți stau prin putință. Fă întrebuințare de toată puterea, pe care ți-o dă iubirea ei; desfășură-ți fără de sfială grațiile elocinței și farmecile atotputernice, pe care cerul ți-le-a pus în ochi și pe buze; nu uita nimic, te rog, din acele cuvinte gingașe, din dulcile rugăminte, care sînt încredințat, că nici odată nu pot să fie întimpinate cu refus.

Mărioara. — Voiu face tot ceea ce-mi va sta prin putință și nu voiu scăpa nimic din vedere.

Scena II.

Harpagon, cei de mai sus.

Harpagon. — (La o parte fără să fie observat.) Hai! fiul meu sărută mîna viitoarei sale mume-mășteră și viitoarea sa muma-mășteră

nu prea se dă îndrăg. Nu cumva e vre-o taină la mijloc?

Elisa. — Eată și taica.

Harpagon. — Trăsura e gata, puteți pleca, când veți pofti.

Cleant. — Fiindcă d-ta nu mergi, taică, mă duc eu să le însoțesc.

Harpagon. — Ba mai rămâi și acasă; ele pot să meargă prea bine și singure, apoi am nevoie de tine.

Scena III.

Harpagon, Cleant.

Harpagon. — Lăsând la o parte bunele aplecări, cu care se cuvine să întimpini o muma-mășteră, cum ți-se pare tinerica?

Cleant. — Cum mi-se pare mie?

Harpagon. — Da, — ce ții de înfățișarea ei, de talia ei, de frumuseța, de spiritul ei?

Cleant. — Hm! — așa — așa!

Harpagon. — Ia spune drept.

Cleant. — Ca să-ți spun fără de cotituri, n'am găsit-o așa precum mă așteptam. În-fățișarea este a unei cochete desghetate, talia destul de stângace, frumuseța prea de toate ții și spiritul din cele mai comune. Să nu crezi că ți-le spun aceste spre a te desgușta; căci, muma-mășteră e muma-mășteră, aceasta ori alta, — îmi vine de o potrivă la socoteală...

Harpagon. — Cu toate acestea îi făcu-seși niste...

Cleant. — I-am grăit câteva vorbe dulci în numele d-voastre; le-am grăit însă, ca să vă fiu pe plac.

Harpagon. — Va să țiecă nu ai nici o înclinațiune pentru dînsa.

Cleant. — Eu? de loc.

Harpagon. — Aceasta mă măhnesc, căci mi-se zădărnicesc un gând ce-mi trecuse prin minte. Vădînd-o acum aici, mi-am dat seamă despre vîrsta mea, și m'am gândit, că lumea va pute să mă cătească vădînd, că mă însor cu o fată așa de tînără. Această socotință m'a făcut să mă lapd de hotărîrea mea; însă fiindcă i-am cerut mîna și că sînt odată legat față cu dînsa, prin vorba ce i-am dat, mă gândiam să ți-o dau ție, dacă nu ți-ar fi atât de nesuferită.

Cleant. — Mie?

Harpagon. — Ție!

Cleant. — În căsătorie?

Harpagon. — În căsătorie!

Cleant. — Stai să ne înțelegem. Cei drept, ea nu prea îmi este pe poftă: ca să-ți fac însă o plăcere, m'as hotărî, dragă taică, să o iau, cu voia d-tale, de soție.

Harpagon. — Ba nu! Sînt mult mai chibzuit decât mă crezi: nu voiesc cătuși de puțin să-ți fac silă.

Cleant. — Mă iartă, îmi voiu călca pe inimă din iubire cătră d-ta.

Harpagon. — Ferească Dumnezeu! o căsătorie, pentru care nu ai înclinațiuni, nu poate să fie fericită.

Cleant. — Aceste poate că vor veni în urmă; se țiecă, că foarte adese-ori amorul e un rod al căsătoriei.

Harpagon. — Ba nu: din partea bărbatului nu trebuie să se facă asemenea încercări; sînt oare-care urmări triste, de care cant să mă fereșc. Dacă ai fi avut cătuși de puțină tragere de inimă pentru dînsa, da, atunci te-aș fi făcut să o iai de soție în locul meu; așa însă, mă voiu ține de hotărîrea mea, și o voiu lua eu însumi.

Cleant. — Ei bine, taică, dacă lucrurile au ajuns până aici, trebuie să-ți deschid inima mea și să-ți dau pe față secretul nostru. Adevărul e, că o iubesc, din clipa în care, într-o zi, am zărit-o la plimbare, că aveam de gând să vi-o cer în căsătorie, și că nimic nu m'a reținut dela aceasta decât declarațiunea ce ai făcut despre simțimintele d-tale și frica de a te supăra.

Harpagon. — I-ai dat vre-o vizită?

Cleant. — Da, taică.

Harpagon. — De multe-ori?

Cleant. — Destul de adese-ori pentru timpul de-când ne cunoaștem.

Harpagon. — Ai fost bine primit?

Cleant. — Prea bine, deși fără-ca ele să scie cine sînt; și tocmai pentru aceea Mărioara era atât de surprinsă.

Harpagon. — Ți-ai dat pe față amorul și hotărîrea de a o lua de soție?

Cleant. — Fără îndoială; ba i-am făcut chiar și mumei oare-care mărturisiri.

(Va urma.)

Nu! — dice dl Beksics, — în Ardeal lucrurile stau rău, acolo avem să fim tradați de Sași și mai ales de Români, care sînt dușmani ai statului ungar.

Nu! — dice guvernamentalul din Cluj, — cît pentru Ardeal nu ne temem de nimic, cîtă vreme stă dl Ioan Brătianu în fruntea guvernului român.

Contele Kálnoky desigur, că nu le este recunoscător pentru-că încep chiar acum asemenea discuțiuni, căci, dacă așa este, cum dice dl Beksics, ori așa, cum dice guvernamentalul din Cluj, atunci dl Kálnoky trebuie să-și asigureze bunăvoința guvernului din București mai înainte de a putea lua vre-un angajament în ceea-ce privește Ardealul, această importantă țară a monarhiei.

Și de aceea discuțiunile asupra Ardealului sînt astăzi cel puțin tot atât de inoportune ca cele urmate în ceea-ce privește armata.

Înțelegem, ca dușmanii monarhiei noastre să arete mereu asupra stărilor de lucruri dela noi: noi înșine însă avem cuvinte de a nu discuta cestiunea aceasta decât — dacă am voi poate să o resolvăm — cel puțin acum, în fața unei situațiuni grele.

O vor Maghiarii aceasta?

Judecând din cele spuse de dl Beksics, — da, ar voi rezolvarea.

Guvernamentalul dela Cluj însă, ca unul ce este mai de aproape interesat, crede că rezolvarea nu se impune, — căci dl Brătianu e și el, ca toți oamenii cum se cade, un susținător al ideii de stat.

Ne rezervăm a cerceta, care dintre amândoi are mai multă dreptate.

Presa maghiară și naționalitățile.

Este aproape necuprinsă zăpăceala, ce de un timp încoace se simte cu atîta stăruință în diaristica compatrioților maghiari. Nu este de lăsată de D-zeu să nu ai ocaziune de a întâlni, când în foile ce stau la dispozițiunea guvernului unguresc, când în ale opozițiunilor maghiare, când în unele precum și în celelalte, lucruri, înaintea cărora trebuie să stai uimit și să te întrebi, cum se poate ca Maghiarii să fie atât de neorientați, încât să creadă gogorițele foilor lor. Sau apoi trebuie să te întrebi: de unde iau acei ce scriu în diarele lor atîta cutezanță, ca să le pună înaintea atâtea plămui de ale fantasiei lor, drept fapte întemplate?

„Eacă popa, nu e popa“, ar dice Românii de preste Carpați, dacă s'ar pune să stee de vorbă cu Maghiarii noștri și ar avé cunoscînță despre ceea-ce sînt diaristii maghiari în stare a presta, când e vorba de a duce sistematic opiniunea publică pe ghiață mai ales în privința naționalităților nemaghiare.

Și ar avé toată dreptatea dacă ar dice așa. Atîta inconsecvență, atîta necunoscînță de cauză, atîta lipsă de iubire de adevăr numai în presa maghiară poți să mai cauți și să găsești. Te pune presa compatrioților noștri în uimire, încât nu mai știi ce să judeci, nu mai știi cine îi dictează în condeie ceea-ce scrie: mândria, ignoranța, sau doar' chiar frica emanată din o conștiință rea, din o conștiință ce pe compatrioții maghiari nu-i lasă în pace și aspru îi muștră.

Și mai înainte, dar' acum, decînd cestiunea orientală este așa dicînd mobilizată, mai ales presa maghiară jură orbiș, că naționalitățile nemaghiare din Ungaria și Transilvania sînt inimice ale statului unguresc și ale ideii de stat maghiar.

Pentru compatrioții maghiari, împregiurarea, că naționalitățile sînt pasive până la apatie, pare că n'are nici o importanță, cu toate că vîd, ba discută înșeși foile lor asupra acestei apatii. Din contră, compatrioții maghiari, pe Români de exemplu, nu-i lasă nici decum mai jos de „Daco-românisti“; pe Germani mai jos de pangermanisti; pe Slavi (Cehi, Croați, Ruteni, Sîrbi, Slovaci) mai jos de panslavisti.

Cine nu cunoasce și din aceste numai inconsecvența presei maghiare? Însă departe de a se opri la atîta. Aceași presă, de multe-ori mai în unii și aceiași numeri mai spune, că poporul, fie ori și de care naționalitate, e bun, e foarte bun, este mulțumit și ar rămîne foarte mulțu-

mit, dacă ar lipsi cei vre-o cîțiva agitatori, de care dealtmîntrelea poporul nu ascultă. Chiar și în sinul inteligenței, spune de multe-ori presa maghiară, sînt bărbați de ai naționalităților nemaghiare, care nu vor să scie de agitatori și se declară de mulțumiți cu actuala stare de lucruri din Ungaria.

Pentru ce dar' acei puțini agitatori din sinul naționalităților mai sînt învredniciți de atîta atențiune? Fiind puțini, neavînd trecere la popor, părăsiți de inteligență, cum vor pute isbuti cu dacoromanismul, pangermanismul și panslavismul lor? Mai spune că pe naționalitățile nemaghiare le mai amenință foarte energic și dl ministru-president Tisza, care mai ani-terți promisese a stîrpi sobolii din Ungaria, și Nemaghiarii abia mai pot calcula la o viață națională de vre-o trei, patru ani de zile.

Amenințările, este adevărat, au rămas amenințări până în ziua de astăzi și trebuia să rămîna.

Dl ministru-president, ori-cît de mare și puternic se ține, cînd ajunge treaba la stîrpirea sobolilor, rămîne departe înapoia amenințărilor. Pentru-ce? Lucrul e foarte simplu: n'are de unde stîrpi soboli așa după-cum dînsul și-i închipuesce, căci nu sînt.

Mai trebuiu-vă dovedită anumit și ignoranța compatrioților noștri maghiari? Este mai de prisos, căci rezultă deajuns din cele înșirate. Ignoranță cu carul este, cînd compatrioții maghiari nu sînt în stare nici după-ce guvernează Ungaria douăzeci de ani să scie unde să caute și să găsească pericolul patriei lor și a noastre.

Și totuși sînt soboli, care subminează Ungaria, care au subminat-o și până acum foarte mult și care, mai rămînînd neajuniți în lucrarea lor, pot arunca patria în calamitățile cele mai mari.

Dl ministru-president ar trebui numai să scie, unde să caute sobolii. Sobolii sînt pe la mesele verzi ale comitatelor, pe la mesele verzi ale tribunalelor și ale altor dicasterii și în fine chiar și pe fotoliurile ministeriale ale ministerului unguresc. Poate că-i și vede dl ministru-president, dar' nu-i cunoasce, căci îi caută între naționalitățile nemaghiare, precînd adevărații soboli ai patriei sînt sau Maghiari curați, sau Maghiari, care în sobolire se întrec cu cei dintîiu.

Nu ne crede dl ministru-president?!

Nu ne cred compatrioții maghiari?!

N'avem să ne ostenim mult, spre a-i arăta unul din nemijlocita apropiere a d-lui ministru-president, pe dl ministru al cultelor și instrucțiunii publice Augustin de Trefort.

Registrul întreg al tuturor păcatelor săvîrșite de acest sobol al împărăției St.-Stefan sînt prea multe pentru un diar și pentru un articol.

Pentru a demonstra însă, ce sobol este colega d-lui ministru-president Tisza dela culte și instrucțiunea publică, ajunge unul din păcatele cele multe.

(Va urma.)

Revistă politică.

Sibiu, 8 Noemvrie st. v.

Prin declarațiile generalului Kaulbars, ce le-am signalizat ieri, criza bulgară a devenit și mai acută și am pute dice, că a ajuns chiar la culme; pentru-că după toate principiile comunicațiunii internaționale rumperea relațiunilor diplomatice cu un stat e de obicei cel din urmă stadiu înaintea unui războiu. Și apoi avînd în vedere și vasele de războiu rusesce ce stau la Varna și Burgas, nu e imposibil, ca într-o bună dimineată să fim surprinși prin bubuiturile tunurilor rusesce.

Nota, ce a adresat-o generalul Kaulbars guvernului bulgar, e de următorul cuprins:

„Maiestatea Sa s'a îndurat a mă trimite în Bulgaria cu misiunea, de a împărtăși întreg poporului bulgar sentimentele celei mai sincere bunăvoințe a sa. Eu am dat regenților bulgari expresiunea acestor sentimente precum și acele sfaturi loiale, care după părerea guvernului împărătesc aveau să scoată țeara din penibila situație. Nici unul dintre aceste sfaturi nu s'a urmat în acel mod, ca să satisfacă legitimele așteptări ale Rusiei. Afară de aceasta agenții diplomatice ai guvernului împărătesc au fost martorii condamnabilelor atentate, care s'au comis în contra suditorilor rusesce și în contra

acelor persoane, care sînt în drept a cere scutul Rusiei. Regenții bulgari continuă a nu da nici o atenție acestor atentate. În sfîrșit marea adunare națională s'a convocat în scopul alegerii unui nou principe și încă nu numai fără de a se înțelege prealabil cu reprezentantul Rusiei, ci chiar după-ce acela a declarat formal, că un asemenea act nu duce la scop. Aceste fapte dovedesc evident, că regența e firm hotărîtă a se opune cu îndărătnicie vederilor exprimate de guvernul imperial. Privesc deci de superfluă prezența mea în Bulgaria și declar, că actualii regenți ai țerii și-au pierdut cu desăvîrșire încrederea Rusiei, și că guvernului imperial îi este imposibil a mai continua relațiunile cu guvernul bulgar, cîtă vreme acela consistă din actualii membri. În sfîrșit declar, că Sîmbătă voi părăsi Bulgaria împreună cu toți funcționarii consulari.“

În urma acesteia generalul Kaulbars a îndrumat pe toți consuli rusesci din Bulgaria a pleca în termen de trei zile. El însuși va pleca astăzi la Constantinopol.

Cu privire la candidarea unui principe pentru tronul bulgar se dice, că puterile ar fi provocat pe Rusia să numească un candidat; Rusia a nominat pe principele Nicolae Dadian din Mingrelia, ear' puterile, afară de Austria și Anglia, au consimțit cu această nominare.

Din delegațiuni.

(Urmare și fine.)

Ministrul crede de mai bine a răspunde la întrebarea cuprinsă în discuțiunea contelui Andrassy, pentru-că această întrebare e în legătură cu aceste. În pasagiul citat de Excelența Sa din expozee se află și următoarele: „În faptă, e de lipsă și cooperarea Rusiei pentru regularea definitivă a cestiunii bulgare.“ A relevat însă vorbitorul expres în o altă parte a expozelui seu, că de present se pune pond numai pe numele și țeara Bulgaria la discuțiunea cestiunii de țări și cestiunea Rumeliei-ostice dispare prelîngă aceea a Bulgariei. Rumelia-ostică s'a contopit cu Bulgaria, de aceea ușor își uită omul, că noul raport între aceste două țări apare, din punct de vedere al tractatelor, ca neregulat. De acea cînd a vorbit oratorul de Bulgaria și a țis referitor la aceasta, că raporturile de acolo nu sînt încă definitiv regulate, și pentru regularea lor e trebuință și de cooperarea Rusiei, a avut în vedere numai aceea, că și Rusia are de a conlucra la această regulare, precum și celelalte puteri signatate, pentru a doua a vrut dînsul să îndrume la regularea acelor afaceri în Bulgaria, care sînt indicate prin contopirea cu Rumelia-ostică, precum sînt cestiunile finanțare, judiciare și administrative etc. Are tot dreptul Excelența Sa cînd dice, că se nu se schimbe nimic în acea parte a tractatului de Berlin, care vorbesce despre atitudine Bulgariei. (Contele Andrassy: Așa este!) Însuși vorbitorul a țis destul de apriat în o altă parte a expozelui seu, că aceea ce i-s'a dat Bulgariei prin tractatul de Berlin, nu i-se mai poate lua. De aceste drepturi se ține autonomia în acel cuprins, ca ei să fie domni guvernului lor propriu, și o conducere a afacerilor lor prin un alt stat străin, nu se poate admite. Aceasta însă nu împedecă, ca cooperarea — în ceea-ce privește Bulgaria — puterilor, prin urmare și a Rusiei să nu fie necesară. Ea e de lipsă la aprobarea principelui ales, ea e de lipsă pentru sancționarea uniunii, cu un cuvînt ea e de lipsă în toate cestiunile, ce se vor mai ivi. Ce privește constituția — ce mai ales a accentuat contele Andrassy, aceasta s'a creat fără cooperarea puterilor, și de aceea cade afară de punctul de privire, pe care îl ține guvernul de al seu, și care e, ca noi să nu avem nici un amestec în afacerile intereneale statelor din Balcani. De aceea: voiesc Bulgarii a susține sau a înlătura constituția lor, e treaba lor, că valoarea constituției, — care a fost creată de comisari rusesce — e dubie, e lucru cunoscut. Principele Alexandru a avut cu dînsa greutățile cele mai mari, de aceea a și suspendat-o în parte, apoi împins de un partid a trebuit earăși să o primească, fără-ca să se fi influențat vre-o ingerență din partea puterilor. Vorbitorul trebuie să repetească, că privitor la declararea contelui Andrassy, nu i-a venit nici măcar prin mînta a desfășura un program, sau a atinge starea Bulgariei normată prin tractate, căci aceasta ar sta în contradicțiune chiar și cu declarațiile lui. Însă neatinător de cele țise — nu poate nimeni să nege, că raportul Rusiei față cu Bulgaria, e de cea mai mare pendero-

sitate pentru viitorul acestei țeri, pentru pacea, siguranța și bunăstarea ei. Abia e de creșut, ca să fie posibilă o înecordare a la *longue* între o putere mare și o țeară mică, dacă nu ar sta o altă putere ca sentinela la spațele țerii mici — și cine ar lua rolul acesta?

Din punct de vedere practic, e naturală dorința, ca acea încordare extremă să se imblîndească oareși-cumva, ca apoi în sfîrșit să se înlătore cu totul, căci altcum e greu a se crea în acea țeară pace și siguranță, care sînt așa mult de lipsă pentru dezvoltarea ei. Ministrul nu a țis, că a o face aceasta ar fi datorința noastră specială, dar' dacă voesce cineva a crea stări durabile, atunci nu poate fi alta de dorit decît, ca încordarea, ce există actual, să fie înlăturată. Nimeni, care cunoasce stările actuale de acolo, nu se poate de-trage acestei vederi.

Contele Iuliu Andrassy, își exprimă bucuria față cu enunțațiunea audită din gura ministrului, căci dînsul consimte deplin cu interpretația, care e cuprinsă într'însa. Apoi spune dînsul în o lungă declarație, că odinioară a fost întrebat, pentru-ce a ocupat Austria Bosnia și Erțegovina, și nu a creat acolo numai o secundogenitură sau o altă formă. El a răspuns la această întrebare, că monarhia nu va accepta nici cînd o astfel de formă, pentru-că o astfel de stare aduce numai consecuențele neplăcute ale proprietății fără un singur avantaj. Și dînsul e de părere, și voesce să ajungă acolo, ca să nu se mai întemple vre-o colisiune între Rusia și Bulgaria, și în fine să se sfîrșească odată starea, care predominesce astăzi Europa, și care consumă miliarde la an numai și numai pentru nesiguranța păcii, și pentru o cestiune în sine de puțină valoare. — După convingerea vorbitorului numai în două moduri s'ar pute ajunge pacea în Orient și anume: sau îi dicem Rusiei să ocupe Bulgaria, sau îi dicem, că nu are dreptul de a ocupa acolo o poziție separată. Dacă-i dicem aceasta Rusiei, atunci e o cestiune de onoare pentru dînsa și urmarea nu poate fi, decît războiul. Și de bună seamă, că primejdia unei colisiuni ni-e dată în tot momentul. Care nu voesce aceasta, trebuie să voiescă ceeaaltă și anume, că țînînd la tractate și la drept, numai atunci se poate menține liniștea, cînd nici o putere nu revinesce la o poziție separată.

Acesta întru adevăr nu e program războinic, ci din contră un program, cum numai se poate de modest. Dar' se înțelege, că acest program trebuie exprimat cu toată hotărîrea. Părerea sa e, că chiar și idea unei revisiuni, se poate considera ca o nouă primejdie pentru nascerea unei complicațiuni, și ținerea la tractate e cel mai bun mijloc. Cestiunea uniunii celor două țeri o consideră dînsul ca un lucru trecut. Dînsul pune în urmă două baze: Drept și putere! Dice apoi, că nu e îndestul de scrupulos pentru a nu crede, că de multe-ori e de a se preferi puterea mai mult decît dreptul. Dar' a părăsi baza dreptului și a nu se pune pe baza puterii, e o greșeală mare.

Sfîrșesce apoi declarînd, că e foarte mulțumit, vedînd că domnul ministru a fost în stare a-i împrăscia cele mai mari îngrijiri ale lui.

Ministrul de externe contele Kálnoky dice, că la regularea cestiunii de uniune pentru noi nu poate fi vorba de o acțiune separată. Noi ne-am pus pe baza tractatelor și din acest punct de vedere ni-e de lipsă cooperarea tuturor puterilor în tot ce privește schimbarea statutului. Consimțemîntul puterilor e dator de măsură pentru regularea cestiunii, și de aceea a și răspuns vorbitorul contelui Andrassy, într'una din ședințele trecute, că dispozițiunile asupra măsurii și formei uniunii nu atîrnă singur dela Austro-Ungaria, și de aceea nici că ne putem exprima în această privință.

Delegatul, contele Albert Apponyi declară înainte de toate, că el în aprețirea politicii externe nu se pune pe punctul de vedere al partidului și că în această privință nici nu e condus din punct de vedere personal; din contră, el are cea mai mare stimă pentru contele Kálnoky. Cu privire la situația din Bulgaria oratorul observă, că poate momentan aceea nu e stăpînită de influențe rusesce, că trebuie însă negreșit să cadă în sfera de putere a Rusiei, dacă înfrîurii acestei puteri nu se pune odată stavilă. Întrebarea e următoarea: sau se vor continua stările de lucruri anarhice până la infinit, sau apoi va trebui să se urmeze la singurul expedient, necondiționata supunere față cu voința Rusiei. Această situație e cu atît mai periculoasă, cu cît apoi cea mai rea și mai groaznică stare de lucruri, adică supunerea ar apărî drept o eliberare. El e de deplin de acord cu contele Andrassy, că alianța de doi a declinat cu totul dela scopul ei originar prin aceea, că i-s'a alăturat și Rusia. Pe baza acestor rapoarte Rusia a luat inițiativa în cestiunile orientale lăsînd monarhiei austro-

ingare numai un rol defensiv, și și pe acesta numai prelungea observarea formelor. Dacă împărțirea încă nici nu s'a întâmplat în Balcani, la încheierea acestei alianțe s'a intenționat așa ceva, primind Rusia esența cestiunii drept parte a sa și rămânând Austro-Ungaria cu păstrarea formelor. Și în ceea ce privește menținerea păcii de acord cu concepțiunea contelui Andrassy și mai adaugă numai, că ni-e contra firii, de a afirma, că în Ungaria domnesce o ură în contra Rusiei sau cel puțin un curent dușmănos Rusiei. Câtă vreme Rusia urmărește aspirațiunile sale ueste în cadrul sferei sale de putere, poate să conțene la aceleași simpatii la această națiune, ca a ori-care alt stat; cu toate acestea preponderanța înfrâuririi privesc sau a altor puteri în Balcani sau în principatele dunărene colidează de bună seamă cu interesele noastre. În decursul vorbirii sale mai dă contele Apponyi, că nu numai că e primejdios pentru monarhie, dacă ar voi Rusia a exercita un protectorat în Bulgaria, ci e destul, dacă această putere fără comisiune, dar' de facto înfrăuiază asupra Bulgariei. Din acest punct de vedere analizează apoi dînsul expozitul ministrului Kálnoky și spune, că nu se pot măsura popoarele Orientului cu aceeași măsură ca popoarele Apusului. Ce astăzi acolo e încă nepopular, poate deveni foarte în curând popular. E drept, că Kaulbars nu figurează nominal ca comisar, dar' în faptă lucrează și se gherează ca un comisar. E drept, că nu a urmat o ocupațiune armată, dar' stările sînt într-o atît de nesuferite, încît rezolvarea e rămasă singur în mâinile Rusiei. De ce ni-e bună menținerea formală a tractatelor, dacă în Bulgaria tocmai acele elemente, cari voiesc a susține independența, se strică moralicesc prin înfrurirea Rusiei? Vorbitorul descrie apoi în contra expozitului ministerial acea schimbare, care s'a săvîrșit în Bulgaria după criza cu principele, și declară a nu pricepe, cum poate ministrul imputa Bulgarilor, că dinșii ar fi luat o poziție vătămătoare și ascuțită față cu Rusia? El e de părere, că ministrul de externe își ține programul sau drept formalistic, căci întrebarea nu e de tot norocoasă și folositoare. Privitor la alianța germană și întrevederea din Schienvițe se alătură cu totul interpelațiunii contelui Andrassy. Vorbitorul regretă, că oficiul de externe nu a jucat un rol conducător după evenimentele din Filipopol, și că diplomația rusească încă de atunci avea un avans considerabil. — Noi am primit formele — Rusia esență. Și vorbitorul se alătură acelor, cari voiesc pacea, însă numai sub păstrarea intereselor și a onoarei noastre. Ce privește raportul monarhiei noastre cu Rusia în Balcani, dînsul e de părere, că Austro-Ungaria e angajată în Balcani prin interesele sale vitale, precînd Rusia prin ambițiunea sa. Aceasta e cauza și explicarea antagonismului. Căci între interese și interese s'ar pute efectul o înțelegere; între interese și ambițiune însă nici odată. De aceea e justificată temerea, că conflictul între interese și ambițiune — mai curînd sau mai tîrziu — e inevitabil, și că comunicațiunile dela Schienvițe nu au îndepărtat acest conflict, ci l-au adus mai aproape. Scăderile expozitului zac într'aceea, că se leagă de opinii formalistice și îi lipsește inițiativa.

După-ace au mai vorbit contele Széchen și Iuliu Horváth, ședința se încheie la 3 oare după amiază.

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

De lîngă Secaș, (Bănat) 10 Noemvrie 1886.

Diua de 9 Noemvrie n. c. fu o zi, în care ai se puseră la probă toate puterile, pe cari le mai avem. Eram, și noi curioși a vedea, dacă posedem încă atîta vitalitate, ca să alegem de membri comitatensi bărbați la dorința poporului și conform intereselor noastre, într'un cerc curat românesc.

Din partea „domnilor“ au fost candidați forestierul super. din Dognecea, dl Ferdinand Koreck pentru comuna Jurjova și Teodor Drugarin primarul comunei Calina, pentru Calina. Cei interesați, auzind povestindu-se prin comună despre alegere, căci din considerațiuni mai înalte nu s'a publicat, decât Duminecă seara, în 7 Noemvrie, au ținut o conferință, în care s'au candidat doi preoți români, părintele Sinesiu Bistriian și Iosif Stupenian. Avînd necesitate de conspectul alegătorilor, recerară pe notar prin un fost amic al seu; însă s'a reîntors cu răspunsul, că: „nu-i gata — și-l voi gata cînd voi vră“. Și așa am rămas cu acest răspuns în prosă rimată.

Duminecă seara cetim „Apelul“ comitetului central electoral din Caransebeș, unde între altele, dăm și preste pasagiul, prin care ni se face cunoscută deciziunea congregațiunii din 27

Octomvrie n. c. Pe baza aceleia părintele Iosif Stupenian se duce la notarul I. Dudzinsky și-l receracă pentru lista alegătorilor. Notarul însă nu voiesc sub nici o condițiune a l-o împărțîși. În fine îi dă să cetească deciziunea congregațiunii. Ca să se mîntue de dilema în care ajunse, dîse: „Ei bine, dar' aceasta se referese numai la notarii cei prosti, dar' la noi cei bîtrîni nu.“ Lucru curios! Noi n'am știut până de prezent, că avem două clase de notari: prosti și cuminți. Nu știu, domnia lui cărei clase aparține din aceste două? A-l clasifica în clasa proștilor, nu permite domnia sa, ear' în ceea a cuminților, nu o permitem noi.

Acum trei ani a fost ales în comuna Secaș de membru comitatens, cînd 'și-a dat parola, că va fi aderentul nostru; dar' nici n'a bătut cocoșul din aripi, până cînd el s'a și lăpădat de 3 ori. Dela acea alegere ne-a rămas de suvenire un episod interesant. Aname alegătorii insistau, ca cu ori-ce preț să aleagă numai Români; notarul însă făcea tot posibilul, ca să devină membru comitatens. Cel mai aprig contrar era Alexie Daba, cătră care, ca să-l înduplece, se adresă a milă: „Ce 'ți-am făcut eu ție Alexie, de nu vrei să fii?“ La ce Alexie îi replică: „Nu 'mi-ai făcut nimica, numai îmi pare rău, că dacă mori, nu te îngroapă popă românesc.“

Dar' se trecem la actul de alegere.

Marți dimineața președintele Koreck promulgează poporului adunat unele dispozițiuni legale și promite, că va conduce actul de alegere cu conștiințositate. Pentru prima-dată au fost aleși ca persoane de încredere preoții; însă fură respinși de notar, căci ca candidați nu pot fi și membri de încredere, dar' la „domni“ a fost permis, ca președintele să fie candidat. Aceasta dela notari cuminți! Apoi se aleseră de notari A. Șeghescu și N. Radici.

Începîndu-se votarea prin sedule, se și iviră excесе „domnesci“, pentru-că câte un satelit schimba sedulele pe la poartă. Pe la 2—3 oare veni și dl pretor, care ca factor disciplinar — după-ce se informă, că rău le stau actele — provocă pe părintele Bisteanu să părăsească Antisambra cancelarială, că de nu, vor merge la Oravița. Îl mai îmbia să privească în turnul bisericii la alegători, dar' își află omul, căci mulțumindu-i de invitare, îi dîse, să se ducă speculabilitatea sa în turn.

Voturile noastre fiind în preponderanță, „domni“ se nevoiau să-și creeze de ori-și-unde, numai să fie asigurați de triumf. Antistia comunală fu trimisă după votisanți prin comună, căruța pretorului cu notarul la Calina, de unde s'a întors cu 5, dîc: cinci votanți sau nevotanți. Prelungă acestea ni se sporiau dificultățile de reușită în cancelarie și antisambra.

Ne și uitasem, că e alegere de membru comitatens, atît interes manifestaseră „domni“ nostri, numai ca preoții români să nu șeadă cu ei paralel pe banca comitetului. Cu toate acestea Ddeul nostru a ajutat opincei, ca să se avînteze preste păpușul „domnesc“. Seara la cinci oare s'a cetit rezultatul, așa, că candidații nostri au reușit cu majoritate de voturi. Entusiasmul poporului de credință, și bună și rea, era mare, vîdînd, că în butul tuturor presinilor și uneltilor a trîntit pe contrar. Acesta a fost stimulul, și va fi pentru lupte și mai grele. Avem a mulțumi pentru rezultatul nostru mare, dacă luptele au fost grele, membrilor de încredere, și în special sub-judelei A. Șeghescu, care din teamă, ca să nu se falsifice voturile sub durată prînzului, a dîse: nu se duce din cancelaria, să nu mînanțe până mîneseară!

T.

Cronică.

Conferirea dignității de consilier intim.

Pecum ne spune o scire a diarului „Presse“, 's-a fost conferit F. L. și guvernorului Dalmatiei Blazekovics dignitatea de consilier intim.

Camera advocațială din Brașov anunță,

că Iosif Jakab, avocat în Brașov, — după-ce s'a deschis concurs în contra lui — a fost suspendat în exercicierea advocaturei din partea camerei advocațiale din Brașov. Curator al cancelariei sale a fost numit avocatul din Brașov Iuliu Bachmaier.

O sucursală a băncii austro-ungare în Sighișoara. Sucursala secundară din Sighișoara, ce stă în legătură cu sucursala băncii austro-ungare din Sibiu, s'a deschis la 15 l. c. Cambii, ce au să se solvească loco Sighișoara sau la un alt loc de bancă, se pot deci prezenta în Sighișoara spre escomptare și spre îngrijirea incass-ului, ear' de altă parte se primesc la toate celelalte bănci hîrtii, ce sînt a se solvi în Sighișoara spre escomptare și incasso.

Necroloage. Ioan Gulovich, canonic-lector în Gherla, a reposat la 16 Noemvrie n. în etate de 74 ani. Însmormîntarea s'a făcut în 18 Noemvrie n. la 2 1/2 oare după amiază, ear' para-

stasul se va celebra Luni în 22 l. c. la 7 oare dimineața în capela episcopescă din Gherla. — O felia Caliopei Ionaș, fiica asesorului consistorial din Caransebeș, Ioan Ionaș a reposat în 17 l. c. n. în frageda etate de 15 ani. Însmormîntarea defunctei s'a întîmplat ieri după amiază la 3 oare din zi.

O filială de femei a „Cultur-egylet“-ului s'a constituit în 7 a l. c. în comitatul Tîrnavei-mici, anume în Dicio-St.-Mărtin sub președența contesei Ludovic Toldy-Horváth, născută contesă Irma Bethlen. Totodată s'a luat în perspectivă înființarea de filiale de femei în Elisabetopol și Hosusău.

Himen. Dl Nicolae Neamțu, învățător gr.-or. în Seliște își va serba cununia cu dsoara Ana Sirbu din Seliște mîne în 9/21 Noemvrie la oarele 12 din zi. — Dl Constantin Clintoc, notar cercual în Medisia-română (comit. Sătmăr) 'și-a încredințat la 14 l. c. n. de soție pe d-ra Irina Brancovan, fiica doamnei vîduve Titu Brancovan.

Holera s'a ivit și în Strigoni. În 16 l. c. s'au întîmplat două casuri de îmbolnăvire, amîndouă cu sfîrșit letal.

În afacerea operei din Pesta a ținut reuniunea literaților și artiștilor maghiari o consultare, în care s'a primit următorul proiect de conclud al referentului Urváry: Avînd în vedere, că cheltuelile cele mare și deficitul operei reg. nu stau în consonanță cu starea financiară a țerii și cu rezultatele artistice ale acelu institut; avînd în vedere mai departe, că în urma acestei împregiurări s'a ivit deja ideea exarîndării operei reg., conferința convocată decătră reuniunea literaților și artiștilor declară: că ea dorește reducerea actualului organism mare al operei reg., respective potrivirea aceluia cu raporturile noastre; mai departe dorește demisionarea puterilor străine, care sînt costisitoare și nu exerciază nici o putere atractivă asupra publicului, deplina naționalizare a institutului, deoare-ce numai aceasta poate garanta misiunea națională și artistică a operei reg. Conferința declară și aceea, că pentru cazul, că prin exarîndarea ei opera ar deveni un institut internațional în paguba limbei și muzicii naționale, subvenționarea acestui institut prin regele și stat ar fi cu totul nejustificată. Conferința împunternicesce pe preșidenții ei a așterne ministrului de interne aceste puncte de vedere prin o reprezentățiune motivată.

Ciasornicarului din Orșova, Ioan Hirschmann 's'au furat 31 ciasornice de argint și două de aur în valoare totală de 450 fl. Procuratura supremă din Budapesta a fost încunoscîntată pe cale telegrafică despre acest furt.

Sîrbarea iubilară a universității din Graz. Se aude, că sîrbarea iubileului de 300 de ani a existenței universității din Graz se va ține în toată liniștea la 25 a l. c.

Fostul president al Statelor-Unite, Arthur a reposat în 18 Noemvrie n. — Mz. Arthur, care a fost president al Statelor-Unite din 3 Iulie 1881 până în 4 Maiu 1885, sta în anul al 53-lea al vieții. De profesiune avocat, a săvîrșit Mz. Arthur în războiul de succesiune mari servicii ca funcționar de intendanță, și a fost în sfîrșit pus decătră partidul republican ca vice-president lîngă presidentul Garfield. După asasinarea acestuia l'a substituit Arthur până după săvîrșirea periodului de alegere; apoi a fost dînsul ales de president. Dînsul a fost cel din urmă president al partidului republican, căci urmașul seu Cleveland se ține de partidul democrat.

„Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei“, cu reședința în Deva.

În interesul reuniunii și ca caracterizare în ce direcțiune sănătoasă tind femeile române a mîna dezvoltarea acestei instituțiuni, abia de 14 zile născute, îmi cer permisiunea a da publicității o epistolă a onorabilei doamne Constanța de Dunca-Schiau, adresată vice-presidentei reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei.

„Budapesta, 9/XI 1886.

„Domniei Sale Doamnei Lucreția de Costa-Olariu în Deva.

„Doamna mea!

„Aburii se cred în genere de cel mai puternic element civilisator al timpului; eu dîc: nu! e spiritul de asociațiune. Asociați, oamenii au făcut și vor face cu omului singur îi este imposibil. Unde vîd spirit de asociațiune, de viitorul acelor locuri nu mă mai îngrijesc. Dela muncă și puteri unite este tot de sperat. Pîtrunsă deci sînt de bucurie, vîdînd doamnele Hunedorene asociîndu-se pentru a încuraja munca femeii, pentru a protegia industria casnică română. De aci va rezulta și un bine moral nespus.

„Poporațiunea de prin satele acestui comitat este în o stare de plîns fără industrie, fără comerț. Toate silințele bieților săteni, de a-și crea o existență suportabilă, devin zadarnice. Puținul pămînt ce au, în condițiunile de isolare, în care se află, abia le dă mijloacele de a se achita de dările cătră stat și jumătate din pâinea de toate zilele. Celelalte trebuințe ale omului, ce are a fi om, rămîn nesatisfăcute.

„Femeia Hunedoreană de popor lucră, dar' lucră fără folos, căci manufacturile sale nu au trecere.

„Binecîventate fiți, doamnelor Hunedorene, că ați recunoscut aceste încă la timp și că ați format o asociațiune, ce nu numai are o însemnatate artistică, salvînd din decadere industria casnică română, atît de interesantă din punct de vedere artistic; dar' că voiți a îngrijii, spriginind acea industrie pentru bunăstarea materială a unei populațiuni neîndreptățite de soarte.

„Sînt sigură, doamna mea, că d-ta cu bunul gust ce te caracterizează, vei sci totodată să dai o bună direcțiune noului avînt al industriei casnice române, ferind-o de tendențe naturalistice ce au corupt gustul în Occident, ci coservînd vechiul stil românesc, în care a excelat până acum femeia de popor.

„Am avut ocaziune de a descoperi în muzeu cartoane cu admirabile vechi deseme românesci; voi încerca a-mi procura copii, pentru a vi le trimit.

„Bine ar fi să decideți pre femeii, de nu puteți reuși cu bărbații, a perfecțiunea olăritului; a varia, innobila formele și a introduce înfrumșetări, ornîndu-le cu deseme, cum am vîdut admirabile în alte părți ale Transilvaniei.

„Te rog, doamna mea, — până ce vîd veți organiza deplin, ca să mă pot adresa la societate — a-mi expeda cu contra-plată 12 ștergare simple numai cu vîrgi la capete, pentru usul dîlnic. Trusoul Almei spre a-l alcătui, la timpul seu, cu țesuturi din comitatul Hunedoara.

Primesce, doamna mea, reînnoita încredințare a sentimentelor mele afectuoase și admira-tive: Constanța de Dunca-Schiau m. p.“

Scot la iveală unele părți mai însemnate, cari 'mi-se par menite, parte a da un puternic stimul spre o grabnică dezvoltare a reuniunii, parte a da o direcțiune de tot nouă aceleia.

Doamna Schiau e anume prima femeie, care face comande la reuniune, adresîndu-se, „deocamdată“, cătră vice-presidenta ei, ca să-i trimită:

„12 ștergare simple, pentru usul dîlnic“.

E de mare însemnatate această comandă. Pentru-ce? Pentru-că sînt ștergare pentru „usul dîlnic“. Apoi tocmai usul dîlnic al țesuturilor ne este cîmpul cel larg al trebuințelor noastre. Usul dîlnic are cele mai multe trebuințe; aci e consumațiunea cea mai mare, care înghite sute de mii, milioane pe seama producătorilor străini, făcîndu-ne gelerii fabricelor lor.

Sînt însemnate și urmările momentane ale acestei comande asupra reuniunii.

Reuniunea abia constituită, e încă în neputință de a-și pune scopul în lucrare. Abia se compun părțile de întregire ale mecanismului, abia se adună mijloacele materiale, abia se isprăvesc formalitățile și eată ne și vine o femeie fruntașă, cerînd aplicarea scopului.

Ce era de făcut?

Femeia română scie lucra și fără statute, fără protocoale, fără comitee, dacă e lipsa să se lucreze mai nainte. Apoi formalitățile se vor face și ele. Scopul se poate pune și mai curînd în aplicare.

Aceasta-i, firesce, logică femeiască.

Destul, că vice-presidenta, din propria autoritate, numai decît angajează o țeranță română din giur, care în dîile aceste — își va aduce răsboiul strămoșesc la Deva, unde de vre-o 40—50 de ani deja a eșit din popor, și eată un mic, dar' bun început:

„Un mic atelier de țesut“.

Prima comandă va aduce cu sine pe a doua, pe a treia, a declea, a suta —; și micul atelier va fi sîmburele renascerii industriei noastre de casă în comitatul nostru.

Spre a salva originalitatea și a „conserva vachiul stil românesc“, primul pas, ce vom avî să-l facem ar fi:

a) să adunăm toate obiectele, ce se țin de industria casnică românească, de pe teritoriul acestui comitat;

b) să le grupăm și

c) să stabilim, care obiecte arată mai multe motive românesci, într-o cît și unde s'au alterat ele în urma atingerii Românilor cu alte elemente.

Pe baza acestor date ne vom câștiga un tablou, după care vom pute începe marea operă a reconstituirii, a renascerii; ear' avîntul de sine va urma. (Va urma)

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Bucuresci, 20 Noemvrie n. Rezultatul alegerii în 72 comune, între care și Bucurescii, Craiova, Brăila și Iașii, a reușit favorabil pentru naționali-liberali, cu 20.445 voturi în contra alor 4800 voturi opoziționale. Conturbări de liniște s'au ivit numai în Botoșani.

Londra, 20 Noemvrie n. „Reuter Office“ desminte faima, ca-și-cînd Anglia 'și-ar fi dat consimțîmentul la candidatura principelui de Mingrelia. Anglia va procede în consonanță cu puterile, și în privința candidaturii principelui de Mingrelia va aștepta la toată înțîmplarea oare-care declarații din partea poporului bulgar.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Aurel Popa

Economie.

Piața din Sibiu, 19 Nov. Grân hectolitru 74—80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.30, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 3.30, până fl. 4.10 secara 66 până 72 chilo fl. 3.40 până fl. 3.80, orz 58 până 64 chilo fl. 3.20 până fl. 3.60, ovės 38 până 45 chilo fl. 1.70 până fl. 2.10, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 3.60 până fl. 4.—, melaial 74 până 82 chilo fl. 3.— până fl. 4.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.30 până fl. 1.50, semență de cânepă 49 până 50 chilo fl. 3.— până fl. 4.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 7.— până fl. 8.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 3.50 până fl. 4.—, păsat de grâu 100 chilo fl. 16.— până fl. 17.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slămina 100 chilo fl. 48.— până fl. 50.—, unsorea de porc fl. 58.— până fl. 60.—, sêu brut fl. 20.— până fl. 24.—, sêu de lumini fl. 34.— până fl. 36.—, lumini turnate de sêu fl. 42.— până fl. 46.—, săpunul fl. 24.— până fl. 26.—, fân 100 chilo fl. 1.20 până fl. 1.60, cânepa fl. 32.— până fl. 34.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.50 până fl. 3.—, spiritul p. 100 L. % 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 32 cr., carnea de vițel 20 până 35 cr., carnea de porc 38 până 42 cr., carnea de berbece 18 până 20 cr., ouă 10 cu 25 până 30 cr.

Bursa de Budapesta

din 19 Noemvrie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	103 70
" " " 4%	93 20
Impozitul câștigat ung.	151 50
Amortisarea datoriei câștigat de Ost ung. (1-a emisiune)	99 50
Amortisarea datoriei câștigat de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei câștigat de Ost ung. (3-a emisiune)	115 50
Monuri rurale ung.	104 50
" " " cu cl. de sortare	104 50
" " " băntăne-timșene	104 50
" " " cu cl. de sortare	104 50
" " " transilvane	104 50
" " " croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	98 75
Impozit cu premiu ung.	122 50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.—
Renta de hârtie austriacă	83 80
" " " argint austriacă	84 80
" " " aur austriacă	114.—
Losurile austr. din 1860	138 50
Acțiunile băncii austro-ungare	870.—
" " " de credit ung.	297 25
" " " austr.	286 30
Argintul	—
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	102.—
Gaieni imperătesci	5 93
Napoleon-d'ori	9 94
Mărci 100 imp. germane	61 60
Londra 10 Livres sterlingi	125 65

Cursul pieței din Sibiu

din 20 Noemvrie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.40	vënd.	8.45
Lire turcesci	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusesci	"	1.16	"	1.18

Bursa de București.

Cota oficială dela 18 Noemvrie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	94.—	vënd.	95.1/2
" Rur. conv. (6%)	"	87.7/8	"	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	268.—	"	270.—
Banca națională a României	"	1010.—	"	1020.—
Impr. oraș. București	"	33.—	"	35.—
Act. de asig. Națională	"	—	"	—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Serisuri fonciare urbane (5%)	"	101.1/2	"	102.—
Schimb 3 luni	"	25.13/4	"	—
Societ. const.	"	104.—	"	—
Aur	"	15.50	"	15.9/4

În ciuda

vremurilor vecinice rele [361] 1
dau 10 scumeturi
mai pe nimic, numai pe 2 florini;
cine nu-i are, să facă datorii,
să-și cumpere minunea de marfă,
câci în adevăr se plătesce.

Toate 10 obiecte prețioase,

o bucată având singur o valoare mai mare,
decât costă toate la oaltă, între ele un
orologiu mergând punctuos,

costă la oaltă numai 2 fl.

1 orologiu de bronză mergând punctuos,

exact, regulat, cu garanție.

1 port-țigară de spumă sculptat și cu

chihlibar.

1 portfoliu de țigări cu împletitură pătrată

artificioasă.

1 port-chibrite vecinice de buzunar de gumi

tare, de soiul cel mai fin.

1 cravată fină de mătase sau atlas veritabil.

1 drăgălaș ac de cravată potrivit, cu pietre.

1 creion fin de nickel cu peană, plumb și

gumi de ras.

1 drăgălaș briciag cu scobitoare și linguriță

de ureche.

1 inel, cu diferite pietre.

1 suvenir de Viena ca obiect de haz.

Comande se execută prelungă rambursă de

Wiener Specialitäten-Lager „Fekete“,

Wien, Hundstürmerstrasse Nr. 18/3.

În

Hotelul Meltzer

de aji încolo se va vinde:

Bere de Martie de export de alui Dreher din Steinbruch,
paharul à 8 cr.

Prelungă vin fin de masă și de desert m'am îngrijit și de o cină excelentă și m
recomand publicului p. t.

cu toată stima

Mihail Roth,

gerant.

[362] 2—3

Deschidere de prăvălie.

Subsemnatul își permite a aduce la cunoștință, că a deschis în

Piața de sub treptele porcarilor (Fingerling) Nr. 7

o Pitărie precum și o**Prăvălie de făină și de produse agricole.**

Silintele mele se vor îndrepta la facerea de **pâne excelentă**
de casă și de cartofi (în deposit sau la comandă) întocmai ca și
la vîndare de **făinuri și produse** numai bune și frumoase.

Cu prețurile cele mai ieftine, cu serviciu real și atent mă
voiu nîsu a recomanda prăvălia mea considerării publicului p. t. consumător
și mă rog deci de încrederea și spriginul aceluiași.

Cu toată stima

Gustav Fabritius.

[359] 3—3

Ori-ce fel de

Cărți Scolastice și Literare

precum și

toate recuisitele de scris

pentru

toate scoalele primare, gimnasiale, comerciale, reale și altele
se pot procura mai convenabil prin:

Librăria NICOLAE I. CIURCU**Brașov, strada Teatrului Nr. 2.**

Cumpărătorii de mai multe exemplare primesc r a b a t. Comandele din provincia
se expediază prompt.

P. S. Totodată îmi permit a face cunoscut On. învățători că:

Gramatica limbei românescei, lucrată în trei cursuri concentrice
pentru scoalele primare, partea I., anul III-lea de școală de I. Darius, a trecut
în editura mea. Prețul unui exemplar 20 cr.

Asemenea fac cunoscut Onor. P. T., că a trecut în editura mea:

Călătoria lui Stanley prin Africa-centrală, tradusă de
And. Bârseanu, profesor. Prețul unui exemplar 65 cr. Trimis franco cu
posta 70 cr.

[350] 4—6

Nu există nimic mai bun!**Sirup și bonboane de plantagină**

pregătite de farmacistul și chimicul diplomat C. Strubecker după un metod singur lui
cunoscut, e cel mai efectiv, întru adevăr neprețuit medicament în contra: **Tusei, răgușelii,**
aprinderii de laringe și de plămâni, catarului bronchial, astmei, lipsei de sânge, gălbănirii,
încuiării, și are o influență excelentă asupra întăririi și vivificării sîngelui, a nervilor
și a întregului trup.

Mii de oameni datorese viața și sănătatea singur și numai acestui neîntrecut
medicament natural, care întrece în ceea-ce privește efectivitatea toate preparatele de zahăr
și malt și exerciază deja la întâia întrebuintare o miraculoasă influență vivificatoare asupra
peptului și a plămânilor. Prețurile:

1 sticlă mare de sirup de plantagină	fl. 1.—
1 " mică " " " "	—50
1 cutie mare de bonboane de plantagină	—30
1 pachet cu 10 cartoane de plantagină	—70

Se expediază în toate părțile Austro-Ungariei numai decât cu rambursă sau plătit la casă prin:

Stabilimentul de plantagină Ant. Gans.

Wien, III Kolonitzgasse 8/25.

Pe domnii farmacisti, băcani și negustori de delicatose și cofetari, care vor
să introducă acest articol excelent, îi rog pentru adresa lor, și primesc rabat însemnat.

Mă rog a observa bine adresa.

[355] 1—4

Prima fabrică de casse ardeleană

a lui

A. G. ÖSZY

reromandă cassele sale

de bani

și

Cărți

sigure contra focului
și a spargerii

anume construite și cari
se pot descuia numai de
cumpărători instruiți,

de diferite forme și mărimi,
cu prețuri mai ieftine decât
fabricatele de acest soi ale
altor fabrici.

Cassele se pot vedea în localul
fabricii

Sibiu,

strada Neustift Nr. 9.

Recunoștință publică.

Domnului A. G. Öszy, fabricant de casse în Sibiu.

Cu plăcere îți adevărim prin aceasta, că cassa de documente după, sigură în contra focului
și a spargerii provădută cu nou perfecționat lăcat american de împuns și cu două lăcate chub
în privința bunătății materialului și a lucrării precum și a prețului a aflat îndestulare și recunoștință.
Aceasta o constatăm prelungă dorința de a țese oferi și pe viitor ocaziune de a obține în acest
ram al industriei patriotice asemenea onoare și rezultate favorabile.

[288] 13

Direcțiunea

dela „Boden-Credit-Anstalt“ în Sibiu.

La recercarea fabricantului de casse de aci A. G. Öszy, prin aceasta se adevăresce,
că cele două casse de documente, duple, sigure în contra focului și a spargerii (înalt de 2'15 metri,
în lățime de 1'38 metri) provădute cu nou perfecționat lăcat american de împuns și cu două
lăcate chub, comandate dela susnumitul fabricant și fabricate de el însuși, atât cu privire la
bunătatea fabricatului, cât și cu privire la prețul moderat, au aflat cea mai deplină recunoștință.

Subscrisa cassă de păstrare poate recomanda cu toată căldura ori-și-cui fabricatele de casse
din patriă ale dlui A. G. Öszy.

Sibiu, 20 Ianuarie 1885.

Direcțiunea

dela „Hermannstädter allgemeine Sparkasse“.

Afară de atestatele de sus, mai stau spre privire la dispoziție încă alte multe scrisori de recu-
noștință și laudă.

Cataloge de prețuri, ilustrate, la cerere se trimit gratuit și franco.

Representanță pentru Sighișoara **Carol Fischer.**